

Naturvernforbundet

Vedtekter

Gjeldende etter landsmøtet 2011

§ 1 Formål

Norges Naturvernforbund (heretter omtalt som Naturvernforbundet), Norgga Luonddugáhttenlihttu, Noregs Naturvernforbund, vil arbeide for å verne naturen og sikre livsmiljøet slik at menneskelig virksomhet ikke overskrider tålegrenser i naturen.

Naturvernforbundet vil arbeide for et samfunn der menneskene lever i harmoni med naturen. Dette er et samfunn hvor livsgrunnlaget og livsmangfoldet er sikret for framtidige generasjoner, og hvor naturens egenverdi legges til grunn for arbeidet med å øke menneskers respekt for og kjærlighet til liv og landskap.

§ 2 Organisasjon

2.1.

Naturvernforbundet er et landsforbund med medlemmer tilsluttet gjennom fylkeslag og lokallag, gjennom Natur og Ungdom eller ved direkte medlemskap.

§ 3 Medlemskap

3.1.

Medlemmer av Naturvernforbundet er:

- Hovedmedlemmer: Personer som betaler årlig kontingent eller en engangskontingent som er minst det 20-dobbelte av den årlige kontingenten (livsvarige medlemmer).
- Pensjonistmedlemmer: Pensjonister som betaler redusert kontingent. Til denne gruppen regnes også uføretrygdede.
- Studentmedlemmer, dvs. personer som kan framlegge gyldig studentbevis, betaler redusert kontingent.
- Familiemedlemmer: Alle husstandsmedlemmer, inkludert barn under 25 år, som bor på samme adresse, kan melde seg inn under et felles familiemedlemskap. Direkte medlemskap for én person i Miljøagentene tilbys som del av familiemedlemskapet. Husstanden mottar ett eksemplar av Naturvernforbundets medlemsblad.
- Ungdomsmedlemmer: Medlemmer av Natur og Ungdom. Disse betaler ikke kontingent til Naturvernforbundet.
- Støttemedlemmer: Bedrifter, organisasjoner, institusjoner o.l. som ikke kommer inn under noen av de andre gruppene. Landsstyret fastsetter nærmere retningslinjer for støttemedlemskap.

3.2.

Personer som har gjort en særlig fortjenestefull innsats for å fremme Naturvernforbundets formål, kan utnevnes til æresmedlemmer. Slik utnevning foretas av landsmøtet etter enstemmig innstilling fra landsstyret.

§ 4 Landsmøtet

4.1.

Landsmøtet er Naturvernforbundets høyeste myndighet. Det avholdes ordinært hvert annet år. Landsstyret fastsetter tid og sted for landsmøtet.

4.2.

Landsstyret innkaller til landsmøtet. Innkalling skal skje til fylkeslag, lokallag, Natur og Ungdom, Miljøagentene og Regnskogfondet med minst åtte ukers varsel. Minst fire uker før møtet skal utsendingene få tilsendt saksliste, årsmelding og utdrag av reviderte regnskap for de to foregående år, innstilling fra valgkomiteen og innkomne forslag med innstillinger.

4.3.

a) Landsmøtet består av landsstyret, utsendinger fra lokal- og fylkeslagene, Natur og Ungdom og Miljøagentene. En representant fra Regnskogfondet har møte-, tale- og forslagsrett.

b) Antall utsendinger fastsettes på følgende måte:

- alle aktive lokallag har hver sin representant i fylkesdelegasjonen, valgt av eget årsmøte.
- fylkesårsmøtene velger i tillegg delegater i henhold til fylkeslagenes medlemstall 1. januar i landsmøteåret:

0–1000 medl.:	2 repr.
1001–2000 medl.:	3 repr.
2001–3000 medl.:	4 repr.
3001–5000 medl.:	5 repr.
5001–8000 medl.:	6 repr.
8001–12.000 medl.:	7 repr.
12.001 medl. og oppover:	8 repr.

c) Natur og Ungdoms landsmøte velger delegater etter medlemstall 1. januar i landsmøteåret etter følgende nøkkel:

0–1000 medl.:	4 repr.
1001–2000 medl.:	6 repr.
2001–3000 medl.:	8 repr.
3001–5000 medl.:	10 repr.
5001–8000 medl.:	12 repr.
8001–12.000 medl.:	14 repr.
12..001 medl. og oppover:	16 repr.

d) Miljøagentene oppnevner to delegater.

e) Valgkomiteens innstilte til neste periodes landsstyre og sentralstyre har møte- og talerett.

f) Valgkomiteen møter med tale og forslagsrett i spørsmål som har med valgene å gjøre.

g) De innstilte til neste periodes valgkomité har møterett.

4.4.

Landsmøtet er beslutningsdyktig når det er lovlig innkalt.

4.5.

Vedtak fattes med alminnelig flertall der avholdende stemmer ikke telles med. Ved stemmelikhet har leder dobbeltstemme. For vedtektsendringer og beslutninger om oppløsning gjelder reglene i §16 og §17. Hver utsending har én stemme. Landsstyret har ikke stemmerett ved behandling av årsberetning og regnskap eller ved valg av revisor.

4.6.

Sentralstyret kan invitere æresmedlemmer og andre gjester til landsmøtet. Inviterte medlemmer har tale- og forslagsrett. Gjester som ikke er medlemmer, kan innvilges talerett.

4.7.

Landsmøtet behandler følgende saker:

- Valg av ordstyrer.
- Årsmeldingene for landsmøteperioden.
- Reviderte regnskap.
- Saker som er forelagt landsmøtet av landsstyret.
- Saker som sentralstyret, lokallag eller fylkeslagene ønsker behandlet av landsmøtet, må meldes landsstyret senest fem uker før landsmøtet settes. Fem eller flere fylkeslag kan på forhånd kreve at en sak skal tas opp.
- Arbeidsprogram.
- Prinsippprogram. Endringsforslag til prinsippprogram må meldes landsstyret senest fem uker før landsmøtet settes.
- Eventuelle endringsforslag til vedtektene, fremmet i tråd med §16.
- Valg av sentralstyret. Landsmøtet velger sentralstyrets leder, nestleder og fire øvrige medlemmer av sentralstyret samt fire varamedlemmer i prioritert rekkefølge. Natur og Ungdoms representant i sentralstyret velges av Natur og Ungdoms landsmøte. De ansattes representant velges av de ansatte.
- Valg av landsstyremedlemmer med varamedlemmer etter nominasjon fra fylkeslagenes årsmøter, på Natur og Ungdoms landsmøte og Miljøagentenes sentralstyre. Landsmøtet kan bytte om på rekkefølgen mellom fast medlem og varamedlem, men kan ikke velge andre personer såfremt gyldig nominasjon har funnet sted.
- Valg av valgkomité på tre medlemmer, hvorav ett kan være medlem av landsstyret. Senest fem uker før neste landsmøte skal valgkomiteen tilstille sentralstyrets innstilling til valg av sentralstyre og landsstyre med varamedlemmer.
- Valg av revisor.
- Valg av kontrollkomiteens leder og to øvrige medlemmer.

4.8.

Det føres referat fra landsmøtet. Referatet underskrives av ordstyrer, av referenten og av to av landsmøtets utpekte utsendinger.

§ 5 Ekstraordinært landsmøte

5.1.

Ekstraordinært landsmøte innkalles av sentralstyret. Ekstraordinært landsmøte skal også innkalles dersom det blir krevd av fylkeslag som representerer minst en tredel av medlemmene eller av landsstyret med minst to tredelers flertall.

5.2.

Dersom leder og nestleder, eller mer enn halvparten av sentralstyrets medlemmer med varamedlemmer, trekker seg i landsmøteperioden, skal det innkalles til ekstraordinært landsmøte.

5.3.

Det ekstraordinære landsmøtet behandler bare de saker som er nevnt i innkallingen.

§ 6 Landsstyret

6.1.

Landsstyret er ansvarlig for at Naturvernforbundets virksomhet drives i samsvar med vedtektene og landsmøtets vedtak.

6.2.

Landsstyret sammenkalles så ofte lederen, sentralstyret eller minst fem av det øvrige landsstyret finner det nødvendig, minst fire ganger i året. Innkalling skal skje med minst to ukers varsel.

6.3.

Landsstyret består av sentralstyret, av en representant for hvert av fylkeslagene, to representanter fra Natur og Ungdom, en representant for Miljøagentene og en representant fra de ansatte, valgt av landsmøtet. En representant fra Regnskogfondet har møte-, tale- og forslagsrett. Sentralstyrets leder og nestleder er også leder og nestleder i landsstyret.

6.4.

Sentralstyrets varamedlemmer er også varamedlemmer for sentralstyrets medlemmer i landsstyret, og i samme prioriterte rekkefølge. Landsstyremedlemmene for øvrig har personlige varamedlemmer valgt av landsmøtet.

6.5.

Landsstyremedlemmene og varamedlemmene velges for en periode på to år om gangen og sitter fra avsluttet landsmøte. Dersom landsstyrerepresentanten ønsker å tre ut av landsstyret eller flytter ut av fylket, rykker vara opp til fast representant. Fylkesstyret er da ansvarlig for å nominere en ny vararepresentant som må godkjennes i landsstyret.

6.6.

Kjønnsfordelingen i landsstyret bør ikke vise større ulikhet enn 60–40 prosent.

6.7.

Generalsekretæren har møte-, tale- og forslagsrett i landsstyret.

6.8.

Landsstyret er beslutningsdyktig når det er lovlig innkalt, og dessuten leder eller nestleder, minst halvparten av de øvrige sentralstyremedlemmer – eventuelt supplert med varamedlemmer – og minst halvparten av de øvrige landsstyremedlemmene – eventuelt supplert med varamedlemmer – er til stede.

6.9.

Vedtatt fattes med alminnelig flertall, der avholdende stemmer ikke telles med. Ved stemmelikhet anses det forslag som lederen – eventuelt nestlederen – stemmer for, som vedtatt.

6.10.

Landsstyret behandler følgende saker:

- Årsberetning og regnskap som framlegges for landsmøtet til endelig godkjenning.
- Budsjett og rammer for arbeidsplaner og kampanjer.
- Politiske retningslinjer og strategier i større miljøpolitiske saker.
- Kontingentfastsettelse.
- Innkalling og saksliste til landsmøte.
- Godtgjørelse til revisor og sentralstyrets medlemmer.
- Ansettelse av generalsekretær og instruks for denne.
- Formålsparagrafen for Naturvernforbundets tidsskrift
- Nominerer leder og medlemmer til kontrollkomiteen og valgkomiteen.
- Andre saker som etter vedtektene hører inn under landsstyret.

6.11.

Det skal føres referat fra landsstyremøtene.

§ 7 Sentralstyret

7.1.

Sentralstyret har ansvaret for Naturvernforbundets drift, herunder Naturvernforbundets sekretariat, og skal organisere Naturvernforbundets virksomhet. Det følger opp de politiske retningslinjer fastsatt av landsmøtet og landsstyret.

7.2.

Sentralstyret innkalles så ofte leder, nestleder eller minst halvparten av det øvrige sentralstyret finner det nødvendig.

7.3.

Sentralstyret består av leder, nestleder og fire øvrige medlemmer valgt av landsmøtet.

7.4.

Sentralstyret har fire varamedlemmer, valgt i prioritert rekkefølge, med møte, tale- og forslagsrett som observatører.

7.5.

Sentralstyremedlemmene velges for en periode av to år om gangen og sitter fra avsluttet landsmøte.

7.6.

Kjønnsfordelingen i sentralstyret bør ikke vise større ulikhet enn 60–40 prosent. Sentralstyret bør ha en bred miljøpolitisk og geografisk spredning og god organisatorisk forankring.

7.7.

Generalsekretæren og revisor har møte- og talerett i sentralstyret, generalsekretæren har også forslagsrett. En representant for Natur og Ungdom tiltrer sentralstyret med fulle møterettigheter, en representant for Miljøagentene og en representant for de ansatte har møte-, tale- og forslagsrett i sentralstyret.

7.8.

Sentralstyret er beslutningsdyktig når leder eller nestleder, og minimum halvparten av de øvrige sentralstyremedlemmer – eventuelt supplert av varamedlemmer – er til stede.

7.9.

Vedtak fattes med alminnelig flertall, der avholdende stemmer ikke telles med. Ved stemmelikhet anses det forslag som lederen – eventuelt nestlederen – stemmer for, som vedtatt.

7.10.

Sentralstyret har ansvaret for gjennomføring av Naturvernforbundets budsjetter, arbeidsplaner og kampanjer, slik disse er vedtatt av landsmøtet og landsstyret. Det behandler Naturvernforbundets regnskap og legger disse fram for landsstyret til vedtak sammen med årsberetningene.

7.11.

Sentralstyret gir retningslinjer for den daglige ledelse av sekretariatet.

7.12.

Det skal føres referat fra sentralstyremøtene.

§ 8 Økonomi

8.1.

a) Kontingenten fra hovedmedlemmer, pensjonistmedlemmer, studentmedlemmer og familiemedlemmer innbetales direkte til Naturvernforbundet sentralt. Miljøagentene mottar en andel av kontingenten for hvert familiemedlemskap som også omfatter et direkte medlemskap her. Denne andelen fastsettes av landsstyret. Naturvernforbundet sentralt refunderer fylkeslagenes og lokallagenes andel i etterkant.

b) Lokallagenes andel er 20 prosent av kontingenten fra lokallagenes medlemmer. Kriteriet for å få utbetalt lokallagsandelen er at lokallaget skal være aktivt, jf. §13.6.

c) Fylkeslagets andel er 35 prosent av kontingenten fra alle fylkeslagets medlemmer samt 10 prosent av kontingenten fra medlemmer i kommuner/bydeler med aktive lokallag.

d) Til grunn for fordelingen legges bruttoinntektene fratrukket verve- og innkrevingskostnader, som settes til 15 prosent av kontingentinntektene.

e) Hvis enkelte fylker ønsker en annen fordeling mellom fylkeslaget og lokallagene i det fylket, kan landsstyret dispensere fra fordelingen som er beskrevet. Landsstyret kan også – i tilfeller der fylkeslagene organiserer sin virksomhet i en kommune på andre måter enn gjennom lokallag, og som landsstyret finner hensiktsmessig og nyttig – dispensere fra disse vedtektene gjennom å gi fylkeslaget samme andel av medlemskontingenten som om det fantes lokallag i kommunen. Landsstyret fastsetter hvilke krav som slike ordninger må tilfredsstillere for å gis slik støtte, og hvilket tidsrom det skal gjelde for.

8.2.

Dersom fylkes- eller lokallaget selv har administrert og bekostet verving og foretatt kontingentinnkreving, beholder laget selv førsteårskontingenten.

8.3.

Kontingent fra livsvarige medlemmer innbetales til Naturvernforbundet sentralt og tillegges et fond for spesielle formål. Kapital og avkastning disponeres av sentralstyret.

8.4.

Kontingenten fra medlemmer i Natur og Ungdom innbetales direkte til Natur og Ungdom.

8.5.

Kontingenten avregnes hvert kvartal og utbetales til fylkeslagene den siste dagen i hvert kvartal.

§ 9 Revisor

9.1.

Naturvernforbundet skal ha revisor. Revisor velges av landsmøtet og skal være statsautorisert.

§ 10 Signatur

10.1.

Lederen eller nestlederen sammen med ett sentralstyremedlem eller generalsekretæren forplikter Naturvernforbundet med sin underskrift.

§ 11 Fylkeslagene

11.1.

Et fylkeslag skal fortrinnsvis omfatte ett fylke. Landsstyret kan godkjenne at ett fylkeslag omfatter to eller flere fylker dersom dette finnes hensiktsmessig eller nødvendig for å dekke områder der Naturvernforbundet ikke er representert.

11.2.

Som fylkeslagets medlemmer regnes alle medlemmer definert i § 3.1. bosatt innenfor fylkeslagets område. Enkeltmedlemmer kan selv be om unntak fra denne ordningen, og selv velge hvilket fylkeslag man skal være medlem av.

11.3.

Fylkeslagets navn bør være "Naturvernforbundet i ..." det aktuelle fylket.

11.4.

Foruten å arbeide med natur- og miljøvern saker i fylket skal fylkeslaget søke å koordinere arbeidet i lokallagene og være bindeledd mellom lokallagene og Naturvernforbundets sentrale ledd mellom landsmøtene. Fylkeslaget bør likeledes arbeide for å bygge opp lokallag der slike ennå ikke er etablert.

11.5.

Fylkeslagene er bundet av Naturvernforbundets vedtekter, og kan vedta supplerende vedtekter.

11.6.

Umiddelbart etter avholdt årsmøte skal Naturvernforbundet sentralt få tilsendt årsmelding og utdrag av revidert regnskap og meddeles valg av utsendinger til landsmøtet. Så snart det foreligger, skal godkjent referat fra årsmøtet innsendes.

11.7.

Fylkeslagene er ansvarlige for sin egen økonomi.

11.8.

a) Årsmøtet er fylkeslagets høyeste myndighet. Det avholdes hvert år innen utløpet av april måned og alltid slik at fristene for innsending av saker til landsmøtet kan overholdes.

b) Innkalling sendes til alle lokallag i fylkeslagets område og kunngjøres for alle medlemmer gjennom post, epost eller fylkesaviser. Innkallingen må være lokallagene og medlemmene i hende senest to uker før årsmøtet.

c) Alle medlemmer som har betalt kontingent til Naturvernforbundet for inneværende år, har møte-, tale- og forslagsrett på årsmøtet.

d) Stemmerett har fylkesstyret og utsendinger valgt av lokallagene. Dersom ikke fylkeslaget har bestemt noe annet, har alle lokallag minst to utsendinger samt en utsending for hvert tiende medlem. Hver utsending har en stemme. Møtende medlemmer fra kommuner uten lokallag har en stemme per påbegynte tiende medlem. Møter flere fra de samme kommuner, må disse internt avgjøre før møtet hvem som skal ivareta stemmeretten.

- Styrets medlemmer har ikke stemmerett ved behandling av årsmelding og regnskap eller ved valg av revisor.

e) Medlemmer av Natur og Ungdom i fylket regnes som utsendinger etter de samme regler som gjelder for ett lokallag.

f) Landsstyret kan dispensere fra ordningen beskrevet i punktene d og e.

g) Årsmøtet er beslutningsdyktig når det er lovlig innkalt.

h) Følgende saker skal behandles på årsmøtet:

- Valg av ordstyrer.
- Styrets årsmelding.
- Revidert regnskap.
- Budsjett og arbeidsprogram.
- Saker framlagt av styret, lokallag og medlemmer i kommuner uten lokallag innen en av styret fastsatt frist.
- Valg av leder og styremedlemmer.
- Valg av valgkomité.
- Valg av revisor.
- Fordeling av utsendinger fra kommunene for neste årsmøte.

i) I landsmøteår skal årsmøtet også behandle:

- Nominering av landsstyrerepresentanter med vara. Disse skal være en av hvert kjønn.
- Valg av utsendinger til landsmøtet

11.9.

Ekstraordinært årsmøte innkalles av styret. Dersom det kreves av en femdel av medlemmene eller av lokallag som representerer minst en femdel av medlemmene regnet pr. 1. januar inneværende år, skal det innkalles til ekstraordinært årsmøte. Landsstyret eller sentralstyret kan innkalle til ekstraordinært årsmøte i et fylkeslag dersom Naturvernforbundets vedtekter er brutt. Et ekstraordinært årsmøte behandler kun de saker som er nevnt i innkallingen.

11.10.

Styret har ansvaret for fylkeslagets drift og skal organisere fylkeslagets virksomhet i samsvar med Naturvernforbundets vedtekter og vedtak fattet av årsmøtet. Det skal føres referat fra styremøtene.

11.11.

Fylkeslagets årsmøte fastsetter selv størrelse og sammensetning av styret. Kjønnfordelingen i styret bør ikke vise større ulikhet enn 60–40 prosent. Styremedlemmenes valgperiode er inntil to år. Dersom valgperioden er to år, bør omtrent halvparten av styret være på valg hvert år.

§ 12 Natur og Ungdom

12.1.

Natur og Ungdom er Naturvernforbundets ungdomsorganisasjon.

12.2.

Natur og Ungdoms medlemmer er samtidig medlemmer av det fylkeslag og lokallag de geografisk hører til, men uten å telle med ved fordelingen av kontingentandel og utregning av antall utsendinger til landsmøtet og fylkesårsmøte.

12.3.

Natur og Ungdoms medlemmer har møterett og stemmerett som et lokallag på fylkeslagenes årsmøter og en stemme per påbegynte tiende medlem på lokallagenes årsmøter.

12.4.

For øvrig har Natur og Ungdom samme status som fylkeslagene.

§ 13 Lokallagene

13.1.

Et lokallag skal fortrinnsvis omfatte én kommune. Fylkeslagets styre kan godkjenne at et lokallag omfatter flere kommuner. Det kan bare opprettes to eller flere lokallag i en kommune dersom det er godkjent av fylkeslagets styre.

På studiesteder kan det opprettes et eget studentlag, med status som ordinære lokallag, uten at det kreves godkjenning av fylkeslagets styre.

13.2.

Som studentlagets medlemmer regnes studentmedlemmer bosatt innenfor studentlagets område. Som lokallagets medlemmer regnes alle medlemmer bosatt innenfor lokallagets område, med unntak av studentmedlemmer som eventuelt er medlem av studentlag. Enkeltmedlemmer kan selv be om unntak fra denne ordningen, og selv velge hvilket lokallag man skal være medlem av.

13.3.

Et lokallag regnes som et ordinært lag etter avholdt stiftelsesmøte. Foran et stiftelsesmøte skal alle medlemmer bosatt i lokallagets område ha mottatt skriftlig innkalling senest to uker før møtet finner sted. Før et stiftelsesmøte er avholdt regnes laget som et interimlokallag.

13.4.

Lokallagets navn bør være "Naturvernforbundet i eller på ..." den aktuelle kommune eller region.

13.5.

Lokallaget skal følge opp natur- og miljøvernsaker i sitt område og bør arbeide for å aktivisere medlemmene i området og, så langt det er grunnlag for det, følge opp sentrale og fylkesvise kampanjer og aksjoner o.l.

13.6.

Som aktive lokallag regnes lokallag som har avholdt årsmøte og valgt et styre siste to år.

13.7.

Lokallagene er bundet av Naturvernforbundets vedtekter, og kan vedta supplerende vedtekter.

13.8.

Umiddelbart etter avholdt årsmøte, skal fylkeslaget få tilsendt årsmelding og regnskap og bli meddelt valg av delegater til fylkeslagets årsmøte. Så snart det foreligger, skal godkjent referat fra årsmøtet sendes fylkeslaget. Naturvernforbundet sentralt skal også få tilsendt årsmelding, regnskap og referat så snart disse foreligger.

13.9.

a) Årsmøtet er lokallagets høyeste myndighet. Det avholdes hvert år innen utløpet av mars måned og alltid slik at fristene for innsending av saker til fylkeslagenes årsmøter kan overholdes.

b) Innkalling skal sendes til alle medlemmer. Familiemedlemmer mottar en felles innkalling. Innkallingen må være medlemmene i hende senest to uker før årsmøtet.

c) Alle som har betalt kontingent til Naturvernforbundet for foregående år eller for inneværende år innen utgangen av januar, har møte-, tale-, forslags- og stemmerett på årsmøtet.

d) Årsmøtet er beslutningsdyktig når det er lovlig innkalt.

e) Følgende saker skal behandles på årsmøtet:

- Valg av ordstyrer.
- Styrets årsmelding.
- Revidert regnskap.
- Saker fra styret.
- Saker som er framlagt av medlemmene innen en av styret fastlagt frist.
- Budsjet og arbeidsprogram.
- Valg av styremedlemmer.
- Valg av utsendinger til fylkeslagenes årsmøter.
- Valg av valgkomité og revisor.

f) I landsmøteår velges en delegat som landsmøteutsending

13.10.

Ekstraordinært årsmøte innkalles av styret. Dersom det kreves av minst en femdel av medlemmene, skal det innkalles til slikt møte. Fylkeslagets styre kan innkalle til ekstraordinært årsmøte i et lokallag dersom Naturvernforbundets vedtekter er brutt. Et ekstraordinært årsmøte behandler kun de saker som er nevnt i innkallingen.

13.11

Styret i et fylkeslag kan med alminnelig flertall vedta å innkalle til ekstraordinært årsmøte i et lokallag som er hjemmehørende i fylket, hvis fylkeslaget mener lokallaget på sentrale punkter bryter med Naturvernforbundets vedtekter eller prinsippprogram.

Dersom fylkeslaget også etter gjennomført ekstraordinært årsmøte anser at lokallaget drives på en måte som i vesentlig grad bryter med organisasjonens vedtekter eller prinsippprogram, kan fylkeslaget fremme sak for landsstyret om oppløsning av lokallaget. Lokallaget skal gis anledning til å framlegge sin versjon, skriftlig eller muntlig, for landsstyret. Vedtak om oppløsning av lokallag krever 2/3 flertall i landsstyret.

13.12.

Årsmøtet kan vedta å legge ned lokallaget dersom forslag om dette er satt på innkallingen. Dette skal skje med to tredjedelers flertall av de stemmeberettigede. Midlene tilfaller da fylkeslaget. Dersom et lokallag ikke har avholdt årsmøte på 5 år kan fylkeslagets årsmøte legge ned lokallaget.

13.13.

Styret har ansvaret for lokallagets drift og skal sørge for en tilfredsstillende organisering av lokallagets virksomhet i samsvar med Naturvernforbundets vedtekter og vedtak fattet av årsmøtet. Årsmøtet fastsetter selv størrelse, valgperiode og sammensetning av styret. Det skal føres referat fra styremøtene.

§ 14 Opphør i medlemskapet

14.1.

Formålsstridige handlinger og handlinger som tar sikte på en realisering av formålet som strider mot grunnleggende krav til saklighet, lojalitet og god organisasjonsskikk, kan føre til eksklusjon. Det samme gjelder for vesentlig mislighold av andre medlemsforpliktelser.

Vedtak om eksklusjon treffes av landsstyret. Eksklusjonen omfatter vedkommendes medlemskap i Naturvernforbundet og dermed også i fylkes- og lokallag som vedkommende måtte tilhøre. Fylkeslagene og lokallagene har ikke eksklusjonskompetanse.

Ekskluderte medlemmer kan ikke være ansatt i Naturvernforbundet.

Den som får en eksklusjonssak rettet mot seg, skal gis skriftlig varsel om forslaget og om begrunnelsen for dette, og har rett til å tale sin sak på det landsstyremøte som behandler saken. Varslet må være postlagt en måned før landsstyremøtet holdes.

Den som får et eksklusjonsvedtak mot seg, har anledning til å bringe saken inn for første ordinære landsmøte. Dette må skje ved melding til landsstyret innen én måned etter at vedtaket om eksklusjon er truffet. Vedkommende skal skriftlig varsles om tid og sted for landsmøtet med samme frist som landsmøtedelegatene og har rett til å tale sin sak på landsmøtet. Inntil landsmøtet har behandlet saken, er vedkommendes medlemskap suspendert.

14.2.

Mislighold av kontingentplikten fører automatisk til opphør av medlemskapet når purreutiner som til enhver tid er fastsatt, er fulgt.

§ 15 Kontrollkomité

15.1.

Kontrollkomiteen består av leder og to øvrige medlemmer. Komiteens oppgaver er å påse at vedtak fattet av landsstyret, sentralstyret og generalsekretæren er i tråd med vedtektene og i overensstemmelse med vedtatte budsjetter, samt at administrasjonens

informasjonsplikt overfor landsstyret og sentralstyret overholdes. Kontrollkomiteen avlegger rapport i forbindelse med hvert årsoppgjør og til hvert landsmøte.

§ 16 Vedtektsendringer

16.1.

Disse vedtektene kan bare endres med to tredelers flertall på landsmøtet, der avholdende stemmer teller som avgitt mot forslaget. Forslag til endringer må være sentralstyret i hende senest fem uker før landsmøtet.

16.2

Vedtatte endringer i vedtektene trer i kraft når landsmøtet heves.

§ 17 Oppløsning

17.1.

Forslag om oppløsning behandles på samme måte som forslag om vedtektsendringer. Beslutning om oppløsning må stadfestes med to tredelers flertall på neste landsmøte.

17.2.

Bliir Naturvernforbundet oppløst, overdras det eiendeler og midler til institusjoner og/eller foreninger med lignende formål. Vedtak om dette og om vilkårene for overdragelse fastsettes samtidig med beslutningen om oppløsning og med alminnelig flertall.